

چهارشنبه 31 تیر 1394 - 5 شوال 1436 - 22 جولای 2015

رأی مثبت دادگاه «لاهی» نسبت به حقانیت ایران در اختلاف با انگلیس...

* 31 تیر در گذر تاریخ

* رأی مثبت دادگاه «لاهی» نسبت به حقانیت ایران در اختلاف با انگلیس (1331 ش)
اشاره:

پس از ملی شدن صنعت نفت ایران در آخر اسفند 1329، شرکت نفتی انگلیس که طرف قرارداد شرکت نفت ایران بود، به این دلیل که متضرر شده است خواهان ادامه همکاری با ایران گردید. ولی چون نفت، ملی اعلام شده بود، شرکت انگلیسی به دیوان بین‌المللی دادگستری شکایت برد و خواهان احقاق حقوق خود بود. ایران، دیوان را برای رسیدگی به این پرونده دارای صلاحیت نمی‌دانست زیرا مسئله بر سر دولت‌ها نبود، بلکه دو شرکت با هم اختلاف داشتند. سرانجام رأی دیوان بر حقانیت ایران صادر شد و از انگلستان در امور نفتی ایران خلع ید شد.

* مرگ «احمد قوام» سیاستمدار و نخست وزیر
دوره قاجار و پهلوی (1334 ش)
اشاره:

احمد قوام، معروف به قوام السلطنه، از بزرگترین رجال و سیاستمداران دوران معاصر ایران در سال 1252 ش در تهران به دنیا آمد. وی از زمان سلطنت ناصرالدین شاه قاجار وارد امور دیوانی شد و بعدها رئیس دفتر صدر اعظم گردید. بعدها فرمانروای خراسان و سیستان شد و پس از سیدضیاءالدین طباطبائی دوبار به صدارت رسید. قوام پس از دوره دوم نخست‌وزیری ظاهراً به جرم توطئه‌ای علیه رضاخان وزیر جنگ تحت تعقیب قرار گرفت و پس از مدتی زندانی شدن، راهی اروپا شد. او پس از چند سال به ایران بازگشت و در لاهیجان به کشاورزی پرداخت. قوام السلطنه از آن پس در کارهای سیاسی دخالت نکرد تا اینکه رضاخان پهلوی سقوط کرد. در این هنگام قوام بار دیگر به نخست‌وزیری رسید و در سال‌های 1324 و 1331 نیز در این مقام بود. وی در سال 1324 جهت حل مسئله حضور نیروهای روسی در ایران راهی مسکو شد و مذاکراتی انجام داد. در سال 1331 پس از اختلافی که بین مصدق و شاه بروز کرد، شاه برای اینکه حریف قدری در مقابل مصدق بتراشد، سراغ قوام السلطنه رفت. قوام السلطنه جاه‌طلب که در آن هنگام 80 سال از سنش می‌گذشت با اکثریت ضعیفی از مجلس رأی اعتماد گرفت. اما این صدارت بیش از چهار روز دوام نیاورد و با مقاومت و خروش ملت مسلمان ایران به رهبری آیت‌الله کاشانی، قوام در سی تیر 1331، مجبور به استعفا شد. قوام پس از استعفا، مدتی در حالت اختفا می‌زیست و احساس خطر می‌کرد. مجلس حکم به مصادره اموال او داد و او که بعد از این جریان، کاملاً تاب و توان خود را از دست داده بود سرانجام در 31 تیرماه 1334 در 83 سالگی درگذشت. احمد قوام، روی هم، پنج بار به نخست‌وزیری رسید و بیش از بیست بار به وزارت دست یافت. قوام ذاتاً مردی مستبد و قانون‌شکن و جاه‌طلب بود و از جنجال و سر و صدا لذت می‌برد. از تملق لذت می‌برد به همین دلیل، اطرافیان او را همیشه افراد چاپلوس تشکیل می‌دادند. او همچنین از علوم زمان بهره داشت و گاهی شعر هم می‌سرود.

* از طرف وزارت کشور به استانداران و فرمانداران اختیارات جدیدی داده شد
(1349 ش)

* اولین قرارداد بندری ایران
و شوری امضا شد (1350 ش)

* حقوق گمرکی روغن نباتی خام بخشوده شد (1352 ش)

* تهاجم وسیع ارتش بعث عراق به خاک ایران پس از پذیرفتن قطعنامه 598 (1367 ش)
اشاره:

برگزاری جلسه مشترک شورای فرماندهی انقلاب عراق به ریاست صدام در 30 تیرماه 1367 نشان می‌داد که دولت عراق درصدد اقدام مهمی است که نشانه‌های آن با آغاز پیشروی نیروهای ارتش عراق به خاک ایران آشکار شد. هدف این پیشبرد و تهاجم، آزاد کردن باقی مانده سرزمین‌های عراق، انهدام نیروهای ایران و به اسارت درآوردن تعداد بیشتری از نیروهای ایرانی برای ایجاد

برابری با تعداد اسرای عراقی اعلام شد. بدین ترتیب، تنها سه روز پس از پذیرفتن قطعنامه 598 از سوی ایران، عراقی‌ها در روز 31 تیرماه 1367 در شرایطی که وزیر خارجه وقت ایران در حال مذاکره با دبیر کل سازمان ملل بود، تهاجم خود را از دو محور کوشک و شلمچه در منطقه جنوب آغاز کردند و در 30 کیلومتری شمالی خرمشهر مستقر شدند. در این میان پیام امام به سپاه باعث گسیل نیروهای بسیجی به جبهه‌ها گردید که با کمترین امکانات در برابر یورش دشمن مقاومت کردند و طی چند روز درگیری با انهدام سنگینی که به قوای عراقی تحمیل شد، آنان را مجبور به عقب نشینی نمودند. این تهاجم وحشیانه رژیم بعث عراق در حالی صورت می‌گرفت که با ادعاهای دروغین صلح‌طلبی در طول جنگ، مظلوم‌نمایی می‌کردند و ایران را متجاوز می‌خواندند. این حرکت عراق علاوه بر اینکه ناتوانی آنان را در برابر قوت اعتقاد و باور سپاه اسلام نمایان کرد، باعث رسوایی آنان در میان افکار عمومی گردید.

* 5 شوال در گذر تاریخ

* حرکت امام علی(ع) از طریق مداین برای جنگ صفین(37 ق)

* ورود «مسلم بن عقیل» نماینده‌ی امام حسین(ع)

به کوفه(60 ق)

اشاره:

مسلم بن عقیل، نماینده و پسر عموی امام حسین(ع) به منظور دعوت از مردم کوفه و آگاهی از میزان وفاداری آنان به امام، وارد این شهر شد. مردم کوفه، قبلاً با ارسال نامه‌های فراوان، خواستار عزیمت امام به این شهر و رهبری آنان برای مبارزه با حکومت ستمکار اموی شده بودند. در بدو ورود مسلم به کوفه، وی نامه‌ی امام را که حاکی از دعوت مردم کوفه به قیام بود، برای آنان قرائت کرد و در اندک زمانی، حدود 18 هزار نفر با وی بیعت کردند. پس از آن، مسلم، بیعت گسترده‌ی اهالی کوفه را به اطلاع امام رساند. اما اندکی بعد، مردم کوفه تحت تأثیر تبلیغات و تهدید و تطمیع ابن زیاد، حاکم جدید کوفه، بیعت خود را با امام حسین(ع) نادیده گرفتند. آن‌ها حتی پا را فراتر گذاردند و گروهی از آن‌ها عازم جنگ با امام شدند. مسلم بن عقیل هم که در کوفه تنها مانده بود، به دست مأموران اموی اسیر شد و به شهادت رسید.

* تولد «خواجه‌ی کرمانی» شاعر و ادیب شهیر ایرانی(679 ق)

اشاره:

ابوالعطاء کمال‌الدین محمود بن علی بن محمود، معروف به خواجه‌ی کرمانی در سال 679 ق در شهر کرمان به دنیا آمد. او در جوانی در کرمان و فارس تحصیل کرد و از آن پس به مسافرت پرداخت. خواجه در اثنای مسافرت، با عده‌ای از مشایخ، سلاطین و وزرا ملاقات کرد و در پایان عمر، چندی نیز با حافظ شیرازی، شاعر بزرگ غزل سرای قرن هشتم معاشرت داشت. دیوان قصیده‌ها، غزل‌ها و رباعی‌ها، مثنوی‌های همای و همایون، گل و نوروژ، کمال نامه، گوهر نامه و... از آثار خواجه‌ی کرمانی است. در غالب این مثنوی‌ها، خواجه از نظامی پیروی کرده است. خواجه در غزل‌های خود، شیوه‌ی سعدی را اساس قرار داده و آن را با افکار عرفانی در آمیخته است. روش ایجاد شده توسط خواجه‌ی کرمانی به همت حافظ شیرازی کامل شده است. این ادیب نامدار ایرانی سرانجام در 753 ق در 74 سالگی درگذشت.

* رحلت «سیدجمال‌الدین حسینی اسدآبادی» متفکر و مصلح بزرگ جهان اسلام(1314 ق)

اشاره:

سیدمحمد بن سید صفدر معروف به سیدجمال، اندیشمند انقلابی، سخنور و از رهبران ضداستعماری ملل اسلامی است که بنا به گفته‌ی بسیاری از تاریخ‌نگاران، وی شیعه و ایرانی و در سال 1254 قمری در اسدآباد همدان چشم به جهان گشود. پدرش او را به کابل برد و به تحصیل علوم متنوع از جمله: تاریخ، فقه، ادبیات، منطق، حکمت و ریاضیات پرداخت. در 18 سالگی در بسیاری از علوم متداوله به مقام عالی رسید. سیدجمال‌الدین از آن پس، به هندوستان و حجاز و مکه مسافرت کرد. سپس به مصر رفت و در دانشگاه الازهر به تدریس منطق و فلسفه پرداخت و شیخ محمد عبده از محضر او استفاده نمود. از آن جا که سید، خود بنیانگذار اتحاد ملل اسلامی و وحدت شیعه و سنی بود، تعمداً ملیت خود را مخفی نگه می‌داشت. سید با مسافرت به اکثر کشورهای عربی و اسلامی و با ایراد خطابه‌های پرشور، از مسلمانان می‌خواست با اتحاد و همبستگی در برابر مفاصد و حاکمیت دست‌نشانده و استعماری اروپاییان ایستادگی کنند. در نتیجه، دولت‌های دست‌نشانده، تحمل چنین اندیشه‌ای را در جامعه‌ی خویش نداشتند و چندین بار او را به هند، پاریس و لندن تبعید کردند. سیدجمال‌الدین با همیاری محمد عبده، 18 شماره از روزنامه‌ی عروة الوثقی را در پاریس منتشر کرد، ولی با کارشکنی مقامات انگلیسی، این نشریه تعطیل شد. وی همچنین به ایران و عثمانی سفر کرد و ملاقات‌هایی با سران کشورهای اسلامی از جمله ناصرالدین شاه قاجار داشت، تا بلکه حرکت و رشد مسلمانان سرزمین‌های اسلامی را فراهم نماید. اما دول استعماری سخت با او مخالفت کردند. پس از آن راهی استامبول شد و چون ناصرالدین شاه قاجار، توسط یکی از یاران سید در شهر ری به قتل رسید، امپراتور عثمانی او را تحت نظر گرفت. سرانجام سیدجمال‌الدین اسدآبادی در پنجم شوال 1314 قمری مصادف با 18 اسفند 1275 در 60 سالگی دیده از جهان فرو بست و در

گورستان شیخ‌ترکیه به خاک سپرده شد.

* 22 جولای در گذر تاریخ

* درگذشت «یوهان سباستین ژان باخ» موسیقی‌دان و آهنگ‌ساز شهیر آلمانی (1750م)

* وقوع نبرد معروف «ایزونزو» بین ایتالیا و اتریش در جریان جنگ جهانی اول (1915م)

* وقوع نبرد نیروهای فرانسه و تونس در بندر «بیژرت» در تونس (1961م)

* تأسیس سازمان همکاری منطقه‌ای برای عمران موسوم به آر - سی - دی (1964م)